

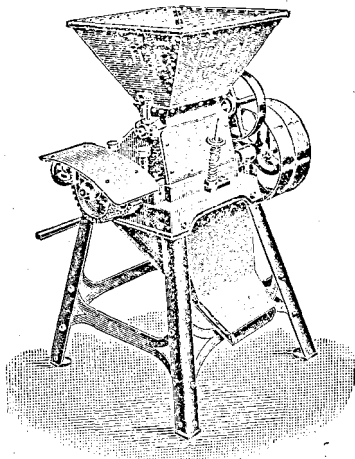
ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. November 22.

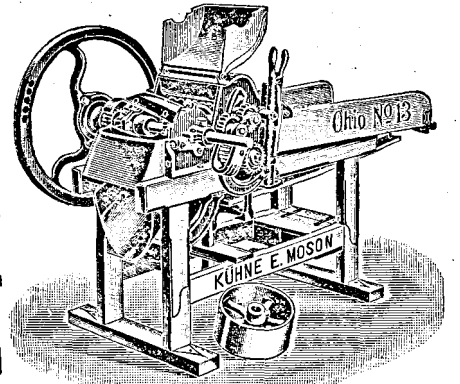
47. SZÁM.

„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállit szecskavágó gépeket, répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket, „TORNADO“ kukoriczszártépőket, morzsolókat, tejgazdasági felszereléseket, teljes takarmánykamra-berendezéseket.

1672

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Törlesztő kölcsönök.

AZ Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Tejgazdasági gépgyár

Eladó vetőgépek,

2132

(Alkalmi eladás!)

11, 13 es 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

ELADÓ

egy kiválóan szép és erős, fajtisza, nagynövésű, egyéves, bronzvörös

Tamworth kan

és eredeti fajtisza

Berkshirei 3 hónapos koca-malacok

2185

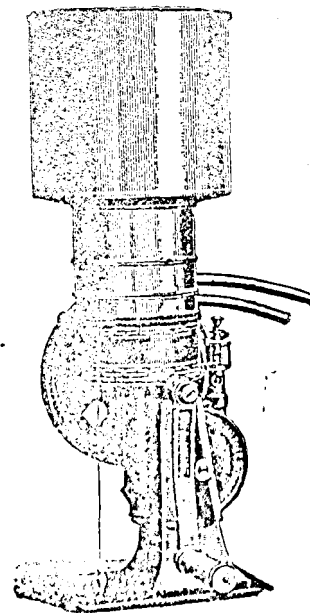
Cim a kiadóban.

Alfa Separator r. t., tejgazdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

1908. évi mintájú

Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölöző-gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejelepeket. Mindig friss oltóanyag!

1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke.

Wien, II., Handelsquai No 130

Mintaraktár: I., Schwarzenbergstraße 6

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-

sával 1,970.340.— K.

Tartalékok 764.760.16 "

Összesen: 2,735 104.16 "

1901. évi fölösleg	90.349 — K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109 331.73 "
1904. " "	72 438.73 "
1905. " "	61,730.60 "
1906. " "	39,243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartálékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Sz. 22181—908.

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsvármegye árvaszéke közhírré teszi, hogy a néhai **Szacsvay Sándor** hagyatékát képező ördögkereszturi és hozzá tartozó birtokrészek, és pedig körülbelől 370 hold szántó, 38 hold udvar és kert, 47 hold rét és 5 hold legelő, 1909. év április 1-től, esetleg előbb is, 10 (tíz) egymásután következő évre, írásbeli ajánlat után, haszonbérbe adatnak.

A zárt írásbeli ajánlatok folyó évi december 20-ig, Kolozsvármegye Árvaszékeinek Elnökéhez adandók be. A beérkező ajánlatok közül az árvaszék szabadon választ.

A birtok állagára vonatkozó adatok és a haszonbéri feltételek, fent nevezett árvaszéknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvármegye árvaszékeinek:

Kolozsvárt, 1908. november 12-én tartott üléséből.

Dr. Rohonczy Lajos

(P. H.)

árvaszéki elnök.

2218

Gépész-kovács

ajánlkozik

január 1-re

nagyobb uradalomba. Az összes gazdasági gépek, úgy a cséplőgarnitúra javítását és kezelését is szakszerűen érti, kitűnő lóvasaló. Esetleg malomkezelést is elvállal.

Musta Dániel

uradalmi gépész

Dicsőszentmárton

22191 Pekri-tanya.

Több évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal bíró, szerény igényű, kis családú

gazdatiszt

állást keres.

Címe a kiadóhivatalban.

2220

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINGSEM-FLUID KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmulja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmészesben, katonai-, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor.

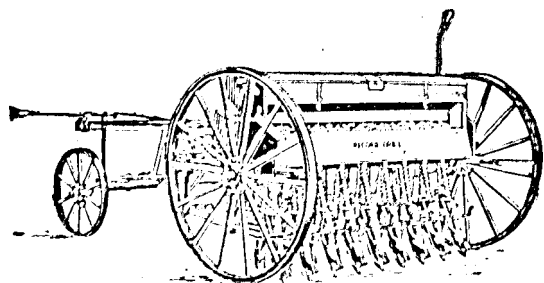
2105

REKORD DRILL

a legjobb páros soru vetőgép.

Losonczy gyártmány!

Losonczy gyártmány!

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

2054

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 32.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemelvények a romániai paraszt kérdés megoldása céljából alkotott romániai új törvényekből	599
A tej útján terjedhető állati és emberi fertőző betegségek.	600
Egy kirándulás a marosvásárhelyi cukorgyárba.	601
Irodalmi szemle.	602
Kormányintézkedések	602
 Egyes közlemények.	
Gróf Desseffy Aurél kitüntetése. — Vetések állása. — Az állatszámllálás eredménye. — Magyarország külkereskedelmi forgalma 1907-ben. — Állatdíjazás Kézdiszentléleken. — A loheremagvak forgalmának szigorítása. — A Krassó-Szörénymegyei Gazdasági Egyesület. — A világ gabonatermése.	603

Hirdetések

Szemelvények a romániai paraszt kérdés megoldása céljából alkotott romániai új törvényekből.

III.

4. fejezet. Mezőgazdasági munkák.

A gazdasági munka egyezségei csak pénzben történhetnek; azonban tekintettel kell lenni arra, hogy a bér összege arányos legyen a táran mindennapi kenyerének értékével. Hasonlóképpen az egyezés nem vihető véghez más helyen, mint ahol kötötték és csak a szerződésben körvonalozott munkákra terjedhet ki. Érvénye semmi esetben fel nem borítható. A munka bére csak pénzben fizethető ki s nem helyettesíthető semminemű más ellen értékkel, pl. zsetonokkal (bizonyos érmek, mik csak meghatározott helyeken, üzletekben értékesíthetők) árukkal, itallal, stb. Nem kötelezhetők a táranok, hogy öltözetüket, ételmi cikkeiket, eszközöket, stb. a birtokosnál, bérlőnél, avagy ezektől megjelölt helyeken szerezzék be. Ezen rendelkezések idegen, avagy épen a munka idejében felfogadott munkásokat nem érintik.

A bérlők, avagy birtokosok által, óra felfogadott gazdasági munkásokat a cseléd törvények kötelezik.

Idegen gazdasági Munkásoknak az országban való alkalmazása csak a belügyminiszter engedelmével és a gazdasági bizottság véleményezése után engedtetik meg, miután megállapítást nyert, hogy a kérdéses vidéken nincs már alkalmas, hazai, gazdasági munkás, s az alkalmasak mind elszegődve vannak.

200—500 lei-ig terjedő pénzbüntetés terhe alatt tilos a birtokosoknak és bérlőknek, oly közvetítővel táranokat, vagy más gazdasági munkásokat szerződni, kinek nincs törvényes joga és aki más nemzetiségű lenne, mint a szerződött munkások; az ily közvetítők pedig 200 lei pénzbüntetésben marasztaltatnak el.

Minden táran, aki valamely birtokos, vagy bérlőnél a föld művelésére szerződik, köteles munka könyvvel birni, minek formáját a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

Ezen munka könyv a községi előljáróság által lesz kiállítva, az illetőség és a személy azonosság igazolására pedig bizonyítványt állít ki.

A munka könyvben be lesz vezetve sorban, egyfelől a folyó évben vállalt munka, a föld kiterjedése, melyet dézsma, vagy fizetés fejében bir a birtokostól vagy bérlőtől, a vállalt munka, megközelítőleg a hely, ahol a munka kivitele történik és az összegek, miket a táranak kapnia kell; más részről a végzett munkák és a kapott pénz mennyisége.

A községi jegyző nyilvántartást vezet évenként, melyben tüstént bevezeti a községben lakott táran által helyben, vagy más he-

lyen végzett munkát. A munka könyv a táran váltott föld részének megfelelő számát viselő és benne lesz a nyilvántartás másolata is.

A munka könyv ára 20 bani.

Az a táran, aki munka erején felül több birtokoshoz, vagy bérlőhöz szerződne, anélkül, hogy a vállalt munkát végre is hajtaná, felelős az ily formán okozott károkért.

Az a birtokos, vagy bérlő, aki más helyre szerződött táranokat magához csábít, 200—500 lei-ig terjedő pénz bírsággal büntetettetik.

A birtokos, vagy bérlő akkor, ha a táran éllemez is, köteles a szerződésben megnevezni az éllemezés mineműségét (kenyér, vagy málé, vetemény, hal, hus, stb.) A naponkénti éllemezésnél megnevezendő a napi adagok mennyisége. Az éllemezés értéke megnevezendő és kifejezendő pénzben is. Az éllemezésnek jónak egészségesnek és elegendőnek kell lennie. Ha az eleség e követelményeknek meg nem felelne, a táran kérheti a bírót, ennek megállapítására s ily esetekben a táran pénzzel kárpótlandó. A bérlő, vagy birtokos köteles a munka idején a más vidékről jövő, szükséges táranok egészségi állapotára felügyelni. Köteles sürgősen értesíteni megbetegedés esetén erről a járási orvost, és a szükséges gyógyszereket beszerezni.

Tanköteles gyermekek nem szerződhetők csak bizonyos szabályok figyelembe vétele mellett, melyek megállapítják a gazdasági munkák nemét, miknél a gyermekek alkalmazva lesznek, annak feltételeit és évszakát.

5. fejezet. Általános rendelkezések.

A szerződések készítése. A gazdasági egyezségei, gabona, takarmány és legelő neműkre, nem köthetők 5 évnél huzamosabb időre, el enben a szántás, vetés, stb. legfeljebb egy évre.

Jelen törvény által megállapított gazdasági év március 1-én kezdődik és február végével végződik. A szerződések a folyó évi aratás befejezése után kötendők a következő évre. Ha a táran nem teljesítené pontosan köteleességét, ami a föld kellő megművelésében és a munkának kellő időben való elvégzésében nyilvánul, a birtokos, illetőleg bérlő a bíróság által a szerződés felbontását követelheti. Hasonlóképpen a táran is kérheti a szerződés felbontását, ha a birtokos, vagy bérlő nem teljesítené vállalt köteleseit.

Tilalmak. Gazdasági egyezségei csak hiteles szerződéssel, a jelen törvények szemelőtt tartásával és birtokosok, bérlők, vagy azok meghatalmazottjai által köthetők.

Tilos ezen szerződésekben:

- az együtleges működés,
- bármiféle kiegészítő adomány természetben, vagy pénzben kiszolgáltatva.

Azon szerződés, mely e törvénnyel ellenkező egyezményeket foglal magában, érvény-

Arankamentes lóhere és lucernamagért

100 kilónkint 10 koro-
nával magasabb árt
fizetek a napi árnál, ab
vidéki állomás átvéve
▲▲ és kifizetve. ▲▲

Ajánlatot és 10 kilós mintát
utánvétellel kér, az eladó meny-
nyiség közlésével

Mauthner Ödön

cs. és kir. udv. magkereskedése

BUDAPEST 1002

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK : GABONA

SZÖVETKEZETE UTJÁN ÉRTÉKESÍTÉSE.

V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. Takarmánycikkekre megbízható legmegfelelőbb beszerzési forrás.

telen. Nem lesz figyelembe véve azon panasz, amely jól lehet ezen törvényen alapszik, de nem bír irott szerződéses formával és így jogérvénytelennel sem. A táranok által a birtokosoktól, vagy bérlőktől bérelt 20 hektárig terjedő földek nem adhatók ki albérlésbe, kivéve betegség, avagy más, a községi bíró által megállapított kényszer okok alapján.

A földek kimerése csak az országban általánosan elfogadott mértékek szerint történhetik.

Minden községi bíróságnál legalább egy példányban meg kell lennie a következő mérték egységeknek: egy vas méter, egy lánc, egy 10 méteres fém mérő szallag, egy véka és egy román mérleg, melyeknek a hiteles jelzésekkel kell ellátva lenniük. A hamis mértékek használata 200 lei ig terjedő pénzbírsággal, vagy az okozott kár 10-szeresével és az esetleges költségek megtérítésével büntetendő,

Egyetemes hasznú intézkedések. Hogy a községi legelő jó legyen, a táranok kötelesek egyenként legalább 10 öl területet marhánként a községi legelőből takarmány neműekkel bevetni. Az állam a földművelésügyi miniszter útján a szükséges magot ingyen bocsátja rendelkezésre.

Az ily formán keletkező jó legelőket az állam 10 év múltán illő jutalmazásba részesíti.

Kötelesek a táranok a szegődött földeken a szerződésben meghatározott gabona nemet vetni és az okszerű gazdálkodást, mint, pl. a birtokos által meghatározott vetésciklus rendszerét betartani.

Kötelesek a sorba vető gépeket használni, amiket a bérlők és birtokosok díjmentesen bocsájtanak rendelkezésükre,

Vidéki bizottságok.

Minden megyében egy öt tagú bizottság alakítandó, mely bizottságnak tagjai lesznek: a mezőgazdasági felügyelő, 2 megbízott a birtokos és 2 a táranok részéről. Ugy a birtokosok, mint a táranok megbízottai, ugyisintén ezek helyettesei 5 évre választatnak.

Ezen bizottságoknak feladatává tétetik, vidékenként megállapítani:

a) A határokat, melyeken belül a legutóbbi 3 év alatt az árak munka időben váltakoztak és ez alapon megállapítani azon árakat, melyek szerint a szerződések kizárólag köthetők;

b) A különböző munka mennyiségét, amit naponként egy férfi, nő, avagy gyermek munkás elvégezhet,

c) Az árakat, melyeken felül nem emelhető a földek bérösszege, ugyisintén a legmagasabb szedhető dézsmát;

d) A legmagasabb legelési díjakat, legelő marhák drb. száma és hektárok után, ugyisintén a marhák számát, ami egy hektáron legeltethető számba véve a legelő minőségét.

Ezen bizottságok adatai alapján állapítja meg az általános árakat a legfelsőbb gazdasági bizottság.

A táran az általa művelt tarló földeken mindaddig legeltethet, míg a szántás kezdetét veszi.

E bizottság által megállapított árak 5 évig érvényesek.

A bizottság által megállapított árak a legfelsőbb mezőgazdasági bizottság elé terjesztetnek, amely bizottság azonban más indokolt árakat állapíthat meg.

Az itatókhoz vezető utak szükség szerint a közutak szabályai szerint fognak kezeltetni.

A bizottság tagjai ülésenként 10 lei napi-díjban részesülnek, azonkívül kiszállási költségeik is megtérítetnek.

A legfelsőbb mezőgazdasági bizottságok és a mezőgazdasági felügyelők.

A földművelésügyi miniszter mellé egy állandó bizottság létesítettik, melynek neve „Consiliul superior al agriculturii” (Legfelsőbb mezőgazdasági bizottság) Ezen bizottság tagjai, számszerint ötön a földmiv. miniszter előterjesztésére királyi kéziratral lesznek kinevezve 15 évre, 1500 lei havi fizetéssel.

A bizottsági iroda áll egy igazgatóból, havi 700, egy állandó titkárból, havi 300, levéltárosból havi 250 és egy irnokból havi 120 lei fizetéssel.

Ezen kiadások a földmiv. miniszteri tárcából fedeztetnek.

A bizottság feladatai:

Vezetni és ellenőrizni a mezőgazdasági felügyelők munkásságát, szükség esetén pedig a földmiv. minisztertől ezek visszarendelését, avagy elbocsátását kérni.

Ellenőrizni a mezőgazdasági egyezségekről szóló törvény végre hajtásával megbízott különböző szakszervezetek pontos működését.

Itélkezni a táranok és birtokosok, illetőleg bérlők vitás kérdéseiben.

A mezőgazdasági felügyelőket ezen bizottság előterjesztésére nevezi ki a földművelésügyi miniszter. Fizetésüket, mely 700 lei havonként egy e célra szolgáló speciális alaptól fedezik a földművelésügyi miniszteri tárcá terhére.

A tej útján terjedhető állati és emberi fertőző betegségek.*

A tej jó melegágya (ugyszólván) mindenféle betegségnek, tovább terjednek a tej útján úgy az állati, mint az emberi betegségek s ezek mind ártalmasak lehetnek a fogyasztóra nézve.

Lássuk először az állati betegségeket s azt, hogy miképpen változtatják el a tejet.

1. Veszett állatok teje. Ritka eset. Felhasználni nem szabad. Különös eltérést a rendestől nem mutat.

2. Lépfenés vagy hivalyveszes állatok teje. A tej kevesbedik, hig és nyúlós lesz, színe véres és sárga, íze kesernyés, szaga undorító.

3. Keleti marhavészes állatok teje. Tejelés csökken, valamint a zsirtartalom is. Szag iz undorító, szín sárga.

4. Ragadós száj- és körömfájós állatok teje. Hasonlít a friss tejhez, szaga savanykás, feldolgozni nem lehet. Kezdetben elváltozást nem mutat s felfőzve bátran fogyaszthatjuk.

5. Gümőkóros állatok teje. Ez a betegség tehenészetünk legveszedelmesebb ellensége. Ragályos és terjed — különösen folytonos istállózással — akarcak a tűzvész, Istennek hála, edző felneveléssel s más, az állatorvosi tudományba vágó eljárásokkal némileg védekezhetünk ellene. Az emberre nézve főleg akkor veszedelmes, ha tőgygümőkóros a tehen. Az ilyen teheneket zárjuk ki tehenészetünkől.

A gümőkóros tehenek teje eleinte semmi

* Mutatvány a Jászberényi András és Szász Ferenc által írt „Tejgazdaság” című füzetből. Megjelent az E. G. E. könyvkiadó vállalatának kiadásában. LV. füzet. A mű ismertetése: irodalmi szemléletben. Szerk.

változást nem mutat. Később sárgás, cafatos lesz, még genny is lehet benne. A tej és annak zsir-, cukor- és sajtanyag tartalma apad s íze sós lesz.

Mivel e betegség elterjedt, hacsak nem vagyunk feltétlenül biztosak, hogy tehenek nem gümőkórosok, csakis olyan tejet fogyasztsunk, melyet előzőleg legalább 85 C°-nál pasteurizáltunk vagy még jobb, ha feltőztünk.

6. Sugárgombás tehenek teje. Veszedelmes különösen, ha tőgyön fészkel a baj. A tej élvezhetetlen s nasonlít a gümőkóros állatok tejéhez.

Vannak még más betegségek is, a tőgy különböző gyuladásai, méhbjak, torokgyuladások s egyáltalában minden lázas betegség olyan, mely befolyást gyakorol a tejre, azt megváltoztatja s fogyasztásra alkalmatlanná, illetőleg veszedelmessé teszi.

Még a borjuk között uralkodó vérhas is okozhatja a tej romlását.

Terjedhetnek a tej útján egyes emberi betegségek is, melynek himlő, difteritis, skarlát, cholera, tifusz, gümőkór, melyeknek csirái vagy közvetlenül jutnak a tejbe, ha a tejjel foglalkozó emberek a fenti betegségek valamelyikében szenvednek, vagy pedig közvetve az edények tisztázására, vagy éppen a tejhamisításra használt vízzel.

A beteg embereket ne alkalmazzuk, még ha lábadozó is. A mosogatásra használt viz pedig legyen tiszta.

Mivel a tej útján a veszedelmes állati és emberi betegségek elterjedhetnek, törvényes intézkedések gondoskodnak a veszedelem megelőzéséről.

Az állategészségügyi (1888: VII. t.-c.) törvény 61. §-a szerint: Lépfenében beteg vagy ezen betegség gyanujában álló állat husának, tejének, vagy bármely más termékének forgalomba hozatala vagy felhasználása tilos.

Továbbá a 70. §. szerint, veszett vagy veszettség gyanujában álló állat husának, tejének vagy bármely más termékének forgalomba hozatala vagy felhasználása tilos.

79. §. Száj- és körömfájásban beteg állatok tejét forgalomba hozni vagy felhasználni tilos.

84. §. Ragadós tödőlobban beteg állat teje csak forralva használható.

A földművelésügyi miniszter 1890. évi július hó 5-én 34378. sz. a. kelt és „a tej felhasználása száj- és körömfájás esetére” vonatkozó rendelete a következő:

„Az 1888: VII. tc. 79. §-a minden kétséget kizárólag megállapítja azt, hogy száj- és körömfájás esetén csakis a beteg tehenek tejét tilos felhasználni vagy forgalomba hozni. Minthogy pedig majdnem lehetetlen annak szigorú és állandó ellenőrzése, hogy azon istállóból vagy legelő-csordából, melyben akár csak egy darab ilyen beteg állat van, csakis az egészséges és a betegségtől meggyógyult állatoktól nyert tej juthasson használatba, ezért

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédő és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

csak azon istállókból vagy legelőcsordákból hozható a tej forgalomba, amelyekben a mondott betegségben szenvedő egyetlen állat sem tartatik.

Ha tehát a beteg állatok az illető istállóból vagy csordából mind eltávolítottak és ennek megtörténte a helyi hatóságnál bejelentett, a megmaradt egészséges állatoknak teje szabadon értékesíthető, illetőleg elszállítható.

A gümőkór ellen való védekezés szempontjából a belügyminiszter 1898. évi január hó 26-án 49851/97. sz. alatt a következő rendeletet bocsátotta ki:

A tejjgazdaságoknak nemcsak a közfogyasztásba kerülő termékei tartandók éber hatósági felügyelet alatt, hanem gondos, szakszerű és folytonos ellenőrzés alá helyezendők maguk a tejjgazdaságok és az ott alkalmazott egyének egészségi állapotai is, mert előfordulhat, hogy tüdővésztes egyének, ha fejésre és a tejjel való elbánásra alkalmaztatnak, a tej útján terjeszthetik a betegséget; hasonlóan gondos állatorvosi felügyelet alatt tartandó az ily majorok tejelő marhaállománya, mely ha gyöngykórban szenved, szintén lehet terjesztője a tüdővésztesnek.

Egyik belügyminiszteri rendelet, bizonyos egyenként felsorolt emberi fertőző betegségek kötelező bejelentéséről gondoskodik s azt büntetés terhe alatt kiterjeszti úgy az orvosra, mint mindenkire. Ez a rendelet 1894-ben 91954 szám alatt kelt. Ezen és még egy pár másik rendelet pedig a fertőző betegségeknek az ajtóra kiragasztott vörös cédulákkal való nyitvántartása iránt is intézkedik s e tekintetben köteleességeket ró azokra nézve is, akik ezen helyekről tejet szállítanak el vagy oda visznek. Ilyen helyről tejet a betegség tartama alatt szállítani nem szabad s a szakellenőrzést ezen helyekre elrendeli. Szintugy intézkedés történik arról is, hogy a betegekkel érintkezésbe jutott kisebb értékű tárgyak eljegyenek égetve, az értékesebbek pedig szabályos módon fertőztelenítessnek.

Ugyanígy tekintetekből egy miniszteri rendelet difteria esetekben a nyers tejet csak forralva bocsátja élvezetre, a tejárusítás folytatását pedig ilyen helyekről hatósági engedélyhez köti. Ezek az 1886-ban kiadott 663 számú fővárosi járványbizottsági s az 1894-ben 94955 szám alatt kiadott belügyminiszteri rendeletek.

Lényeges a 45851 sz. a. 1897-ben kelt belügyminiszteri rendelet is, amely a gümőkór elleni védekezésből lett alkotva. Ebben az istálló személyzet egészségi ellenőrzése is el van rendelve a nagyobb tejjgazdaságok már említett állategészségi felügyeletén kívül. Azonkívül ez a rendelet a tejárus boltokban a köpöcsészék használatát kötelezővé teszi.

Egy másik belügyminiszteri rendelet, mely 1898-ban 76453. sz. a. kelt, a tüdővésztes és más tüdőbeteg emberek eltávolítását a ténny istállókból elrendeli.

Szíveljük meg a mit a törvény mond, mert ha tudva törünk embertársaink egészsége ellen merő haszonlesésből, alávalóbbak vagyunk az utszéli haramiánál.

Egy kirándulás a marosvásárhelyi cukorgyárba.

Szép derült, de erősen hideg időben indult el a kolozsvári gazdasági akadémiának

harmadéves hallgatósága, hogy tanáraik, nevezetesen: Dr. Baintner Ferenc, Juhász Árpád és Dr. Irk Károly vezetése mellett a marosvásárhelyi cukorgyárat megtekintse. Az állomáson már egész sorát találtuk a cukorréppával telt vasuti kocsiknak, melyekben a zsidói uradalom répáját szállították a marosvásárhelyi cukorgyárba. Ekörülmény méltán figyelmet érdemel, mert ékesen szóló bizonyítéka annak a nagy és előnyös lefolyásnak, melyet a mezőgazdasági ipar, közöttük a cukorgyártás a mezőgazdaságra gyakorol.

A marosvásárhelyi cukorgyár talán a legkisebb cukorgyár az országban s mégis jelentősége aránylag igen nagy területen érezhető. Elsősorban a mezőgazdálkodásnál, mert a répa-termelés a talajnak jobb, gondosabb megmunkálását követeli, mi azután az utána vetett növény termelésére is jótékony behatással van, közvetve tehát a gazda jövedelmét fokozza; másodsorban nemzetgazdasági téren, mert számos családnak, sőt községeknek nyújt hosszú időn át biztos keresetforrást. E cukorgyárnak felépítése és üzemben tartása, tehát még akkor is, ha maga az üzem jövedelmet hajtó nem volna, indokolt, azon közvetett hatás folytán, melyet a körülök elterülő országrészre mezőgazdasági és nemzetgazdasági szempontból gyakorol.

Minél közelebb jutottunk utazásunk végcéljához, annál gyakrabban találáztunk réppával rakott vasuti kocsikkal, s az utolsó állomásokon majd mindenütt állott egy-egy répa-vonat, melynek kocsijai egymásután teltek meg a földekről szekereken behordott réppával. Sok helyen még szedték a répát s bizony alighanem a hóból kaparhatja ki répáját az a gazda, aki akár számításból, akár vétkes nemtörődömségből, a cukorgyár ismételt felszólítása dacára sem látott idején a munkához. Csak ha az egymásután sorakozó répaszállító kocsik százait látjuk, alkothatunk magunknak fogalmat azon óriási répamennyiségről, melyet egy-egy cukorgyár aránylag igen rövid idő alatt feldolgozni, cukorrá változtatni képes.

A vásárhelyi cukorgyár a legkisebbek közé tartozik, s mégis évente átlag 400,000 mm.-át illetve 4000 vasuti kocsi rakományt répát dolgoz fel, s naponként 40 kocsi rakományt fogyaszt el. Vannak azonban hazánkban is nagyobb cukorgyárak pl, a hatvani, melyek 1.5—2 millió mm. répának is derekasan megfelelnek, s naponként 180—200 vasuti kocsi rakománnyal fogyasztanak.

A vásárhelyi állomáson kiszállva, alig néhány száz lépést kell tenünk a cukorgyárig. — Impozáns, megkapó látvány egy ilyen hatalmas gyártelep, mely örökös füst és gőz ködbe burkolva, bámulattal vegyes félelmet kelt a technika csodája, az emberi ész csodás alkotásai iránt. Megérkezésünket a gyár igazgatóságának bejelentve, szives üdvözlés után, azonnal csoportokra oszlottunk, s a gyári vezető személyzet egy-egy tagjának és Dr. Baintner Ferenc, a technologia tanárának vezetésével — szakszerű magyarázatok kíséretében — kezdtük meg a gyár megtekintését.

A cukorréppát szállító vonatok a cukorgyár területén, a réparakodókhoz állanak, úgy hogy a répák a kocsikból közvetlenül a rakodóba jutnak s innen a rakodó alatt végigvonuló csatornán átviz segítségével — a mosó

gépre szállítatnak. A vízben uszó réppát hatalmas fiókos kerék emeli ki a csatornából s a mosóba szórja. A megmosott réppát egy elevátor a gyárépület legmagasabb pontján elhelyezett automatikusan működő mérlegre szállítja, hogy súlya megmérésék. Méretlenül réppát nem dolgoznak fel, mert nem lehetne a gyár üzemét ellenőrizni. A megmosott és lemért réppát azután gyorsan forgó, hornyolt élű kések aprítják fel, s a szeletek előbb egy vályuba s innen végtelen láncra erősített gereblyefogak által szállítva a cukor kiáztatásának helyére az u. n. diffuseurökbe jutnak. A cukor kivonására kevés kénsavval kevert vizet használnak, melyet időnként frissel, illetve kevesebb cukor tartalommal cserélnek fel, mindaddig, míg a szeletek cukortartalmuktól teljesen megfosztatnak s a víz több cukrot kioldani nem képes. Ezt a cukros levet azután nagy vasedényekben égetett mészszel és szénsavval főzik, tisztítják, majd pedig azon forrón, u. n. iszapsajtokon szűrik. A gyár e része a legmelegebb helyiség úgy annyira, hogy a munkások csak pörére vetkezve, egy gatyában doldozhatnak. A cukortartalmu lé tisztítását és szűrését azután még kétszer ismétlik, s a megtisztított levet végül nagy vaskazánokban főzik be sűrűre. Igen érdekes látni a vaskazánok ablakain át miként válik a cukros lé egyre sűrűbbé, míg végül megjelennek az apró cukor kristályok. A bepárlás szabályozásával hatalmas munkában áll kisebb vagy nagyobb kristályokat készíteni, a mennyiben lassu bepárlás mellett nagyobb kristályok képződnek, ellenben gyors bepárláskor kisebb kristályokat kapnak. Miután a kazán kristályos cukorral megtelt kiürítik s a kiváltott kristályokat a nem kristályos sűrű cukorszörptől elkülönítik. Erre egy igen egyszerű készülék, az u. n. centrifuga szolgál. Egy henger alakú vasedény, a melynek szitaszerűen átluggatott felain a központfutó erő, mikor a gép gyors körforgásba jut, a folyós szörpöt kiröptíti, ellenben a kristályok visszamaradnak, s az u. n. nyers cukrot szolgáltatják, melyből az azután a finomítványokat: süvegucukor, kockacukor, porcukor stb. készítik, a cukor finomító gyárak. A vásárhelyi cukorgyárban ezen használati féleségek készítésével nem foglalkoznak, hanem csak nyers cukrot készítenek, melyet azonban az említett centrifugákban gondosan megtisztítanak, vizzek, majd gőzzel mosnak meg s homok cukor megjelöléssel hoznak forgalomba. Szállítást megelőzőleg a cukrot szitákon átrostálva a kristályok nagysága szerint osztályozzák és 100 kilogrammos zsákokba varva küldik rendeltetésének helyére. Épen jelenlétünkör egy kalkuttába szóló nagyobb pár ezer métermázsás megrendelés összeállításával foglalkoztak.

Mintha a mesebeli Eldorado valósult volna meg, mikor a cukorraktárba értünk, hatalmas cukorhegyek, a boltozatig érő cukorral töltött zsákok rakásai, csalták ajkunkra önkénytelenül is a csodálatnak kifejezését. Természetesen élve az alkalommal és vezetőink szives engedélyével, nem egyikünk derekasan hozzálátott, hogy megpróbálja, valljon keresztül tudna-e enni egy cukor hegyet. A gépházat és mészégetőt tekintettük meg ezután s meglepetéssel vegyes bámulattal hallgattuk vezetőinknek a gyár által elfogyasztott szén és mészkő stb. mennyiségére vonatkozólag elmondott adatait. De meg is látszik ez a gyár terület külső képén is egyre

jönnek-mennek a szent, répat stb szállító vonatok.

Végül megmutatták még a gyár laboratoriumát. A laboratorium tulajdonképpen a gyár lelke, innen kormányozzák, innen ellenőrzik a legutolsó gépet és a legutolsó munkás fiut is, s a gyár üzeme csak úgy lehet jövedelmező, ha a laboratorium a legnagyobb szigorúsággal őrködik arra, hogy a munkálatok harmoniában legyenek és tökéletesen végeztesenek. Itt vizsgálják a beszállított cékorrépat, a leveket, a kész cukrot s végeznek előzetes számítást a kinyerhető cukor mennyiségére vonatkozólag is. Nagy meglepéssel említették az idej répa kiváló minőségét, az átlagos cukortartalom: 17—20%. Ismételten hangoztatták, hogy a jó, cukordus répa termesztése nemcsak a gyár érdeke, mert a gyártás nehézségein könnyít, a nyersanyag tökéletesebb kihasználását teszi lehetővé, de érdeke a termelőnek is, amennyiben a cukortöbblet bizonyos százalékon felül a gyár külön fizeti meg, vagyis minél cukordusabb répat szállít a termelő a gyárnak, annál többet kap a répa métermázsájáért. Jórészt a gazdán mulik tehát, hogy a talaj gondos megművelése, a répa szakszerű ápolása, illetve cukordus répa termesztése által tiszta jövedelmét fokozza. Sajnos, gazdáink ezt nem akarják belátni, szomorú bizonyítékát láttuk ennek éppen a cukorgyárban, a méziszap ezen kitűnő értékkel bíró hulladék ott hever évek óta a gyár egy félreeső helyén, noha a gyár ingyen ajánlotta fel a gazdáknak.

A gyár hízlalásával is kapcsolatos, hol a kilugozott répaszeleteket vágómarhák takarmányozására, hízlalására használva értékesítik. A cukorkristályoktól elkülönített, még sok cukrot tartalmazó szörpnek, az u. n. melasse-nak egyrészt a cukorgyár métermázsásként 9 koronán a közeli szeszgyárnak adja el, másrészt a gazdák vásárolják meg háziállataik táplálására.

Szíves bucsu után, éhes gyomorral sietünk a városba, hogy a szellemi táplálék után a »Központi szálloda« csinos helyiségében korgó gyomrunkat kibékítsük. Az izletes ebéd elfogyasztása az indulásig még a város megtekintésére is maradt időnk. Gyönyörködve szemléltük az új városházát, melynek párját szépség és eredetiség tekintetében azt hiszem az ország egy vidéki városában sem találjuk; a Bem és Kossuth szoborral elkészített főteret stb. Örömmel láttuk, hogy hazánk ezen szépen fejlődő városa most építési csatorna hálózatát és vízvezetékét. S mikor végül az indulásra készülő vonatba szálltunk, hogy visszatérjünk Kolozsvárra, a kirándulásunk folyamán szerzett tapasztalataink eredménye abban a kívánságba jutott kifejezésre, bárha sok olyan szépen fejlődő kulturális és ipari központja volna hazánknak, mint Marosvásárhely.

Dr. B. F.

IRODALMI SZEMLE.

Tejgazdaság, tejtermelés, tejkezelés. Irták Jászberényi András gazdasági akadémiai rk. tanár és Szász Ferenc gazdatiszt. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület szorgalmasan működő könyvkiadó vállalatának 55-ik munkája jutott elibénk a 110 oldalon 20 magyar-ábrával készült füzetben. Tárgyalja ezen munka a tejelő állatok beszerzésénél és tenyésztésénél figyelembe veendő szabályokat, a fejős tehének nevelése, gondozása és takarmányo-

zását; a tőgy, a tejképződés- és fejszről, szól a tej összetételéről, kémiai és fizikai tulajdonságáról, a tejhibákról, a tej kezeléséről, a tej tartóssá tételéről, a kefirkészítésről, a jégellátásról, a tejevizsgálatról, a tej utján terjedhető betegségekről, a gyermekei készítéséről, tejszövetkezetek szervezéséről, azok működéséről s közöl tejeladási szerződés-mintát.

Szerencsés sorrendben van egymásutánba állítva ezen munka anyaga, nemcsak a vállalat elnökének Dr. Szentkirályi Ákos gazdas. akad. igazgatójának régi gyakorlaton alapuló instrukcióiból folyik ez. (Ő maga már 23 évvel ezelőtt irt egy Tejgazdaságtant) de érdeme a két írónak is, akik a mai gyakorlati élet megfigyelése után dolgozták fel ügyes kézzel, tollal a jelen idők egyik legfontosabb témáját. Megérzik munkájukon, hogy nemcsak a tanügyi mintagazdaságok tejgazdasági műhelyeiben s tehénistállóiban győződtek meg s próbálták ki a sokféle tejtechnikai, tehénészeti stb kérdést és elméletet, de tudásunk van gyakorlati működésükről is — Kolozsvárnak tejjel való ellátására, a falusi tejszövetkezetek alakítására célozunk itt, — a midőn tudásuknak legjobbját kísérelvén átvinni a gyakorlati életbe: minden irányu önálló munkásságuk eredményeként jó egyszerű stílusban megírták a nálunk lehető modern tejgazdaság szabályait és eljárásait, hogy nemcsak a falusi kisgazda értse meg, de élvezettel olvassa az intelligens gazda, lelkész, tanító is: a kiken u. i. a falusi tejszövetkezetek alakítása mulik. Ráadásul sok felesleges, tulságos tudományos dolgot elhagytak, ami némely újabb nemű munkának csak nyüge, annál inkább, mert a tudományoskodással egy.kis germanizmus is dukál — hát az előttünk fekvő füzet tiszta magyar szava nyomán szívesen végig olvassuk a társ-szerzők munkáját. A füzet 2 koronáért kapható fent említett vállalatnál (Kolozsvár, Erdélyi bank) s szép tiszta nyomását a kolozsvári Gámán nyomda végezte. —r—s.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Községi legelők államsegítséggel. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter minden lehetőséget meg akar adni arra, hogy az eddig közlegelők nélkül való községekben legelőterület szereztessék. Közlegelők létesítésének, szerzésének, javításának, berendezésének és felszerelésének segítésére s a tervezett kölcsönök kamatterhének könnyítésére, valamint ez intézkedésekkel kapcsolatos költségekre az előző évi hitellel szemben ebben az évben 100.000 koronával többet kér a miniszter a törvényhozástól. A tétel növelése az 1908 évi XLIII. t.-c. folytán vált szükségessé, a mely meglévő közös legelők gazdasági rendezéséről, s ahol megfelelő közlegelő hiányzik, a célra alkalmas területek megszerzésére fölveendő kölcsönök kamatterhének könnyítéséről, valamint e legelőrendezések és legelőszerzések érdekében szükséges tervező munkák díjtalan végzéséről intézkedik. A törvénnyel biztosított kedvezmények engedélyezése iránt benyújtott és kellően megokolt nagyszámu kérvények kedvező és lehető gyors elintézése, vagyis a kedvezmények engedélyezése elől annál kevésbbé óhajt a miniszter elzárkózni, mert a legelőkérdésnek sikeres megoldása legbiztosabb alapja annak, hogy az állattenyésztés fejlődését, s így az állatállományban fekvő nagy nemzeti közbizony gyarapodást, valamint a legelőterületek értékének és jövedelmezőségének fokozását biztosíthatjuk.

Vetőmagfelújítás és a vetőmagtermelés. Az utóbbi évek kedvezőtlen termései folytán szükségesnek mutatózó vetőmagfelújítást állami eszközökkel vélik elérhetőnek s ezért egy állami vetőmagtermelő telep berendezését tervezi a kormány. A jövő évi költségvetésben erre a célra 172.000 koronát kér a törvényhozástól. Ez a költségvetési tétel nem vonatkozik a burgonyavetőmag kicserélésre,

mely az egész országban rendszeresen és nagyobb területű magtermeléssel folyamatban van. Ugyanis a felvidéki burgonyavetőmag kicserélése évek óta megindított akció a jövő évben nem fog szünetelni és a földművelésügyi miniszter úgy a költségvetésben, mint kormányzati kérdésekkel gondoskodott arról, hogy különösen a felvidéken, ahol a burgonya néptáplálék s vidékenként szinte ehetetlen, jó vetőmaggal mielőbb kicseréltessek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Gróf Desseffy Aurél kitüntetése. Abból az alkalomból, hogy gróf Desseffy Aurél az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek két évtizeden át volt elnöke, legmagasabb királyi kitüntetésben részesült, az OMGE tagjai szerencsekívánataik tolmácsolása céljából a kitüntetett tiszteletére december 5-én, este 8 órakor a Hungária nagyszálló külön termeiben ünnepi társas lakomát rendeznek.

— Vetések állása. A vetések állása és a mezőgazdaság állapota 1908. évi november hónap 15-én a magyar királyi földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján a következő volt:

A hosszantartó nyári és őszi száraz, egészben véve abnormális időjárásnak a káros hatása észlelhető az országban mindenütt. A korán, minden átmenet nélkül bekövetkezett téli időjárás, melyet az ország nagyobb részében e hónap 9—14. között csapadék (eső és hó) előzött meg, szintén érezteti káros befolyását a növényzetnél és különösen a csirában lévő magvaknál, amelyek jóformán csak az utóbbi csapadakra indultak fejlődésnek. Általában az utóbbi eső, illetve hó nedvességétől a legtöbb hatást remélték és ime kétséges, hogy a csirába hajtott magvak kibírják-e a zord időt.

A korai hideg idő káros hatását érzi az egész ország, de a gazdasági munkálatok sem nyerhettek befejezést. Elég sok helyen ugyanis künn van még a takarmányrépa, itt ott a cukorrépa és szörványosan a burgonya is, a tengeriszár levágásával és behordásával sem készültek el mindenütt és különösen sok még a szántani és néhol a vetni való is.

A szőlők befödésével éppen, mert a szüret rendes időszaknál hosszabbra nyult, szintén sok helyen elkéstek, legtöbb helyen megkéstek azonban a szántás és vetési munkálatokkal és ha az időjárás kedvezőbbre nem fordul, az őszi területe országszerte ismét kisebb lesz, különösen pedig a Felvidéken, részben azonban a Duna jobbpartján és itt-ott az Alföldön is. A Királyhágon tuli vármegyékben a vetés nagyobb részével elkészültek, hasonlóan az Alföld déli felében, csak hogy itt is, mint általában mindenütt az országban, csakis a nagyon korai gabonavetések keltek ki és különbözően is állanak. Az utóbbi csapadéknak, mely az ország déli felére kisebb, részben a nyugati részekre is kiterjedt, jó hatását remélték általában, mert a késői vetések kelni kezdtek, illetve legtöbbnyire éppen csirázásba jutottak, midőn a november hónap 15-én bekövetkezett erős északi szél dermesztő hidege teljesen megakadályozta a vetéseket zsenge fejlődésükében. ami annál kedvezőtlenebb, mert a vetések nagyobb részben hótakaró nélkül állanak, általában enyhébb és csapadékdus időjárásra országszerte szükség van.

— Az állatszámolás eredménye. Most kerültek nyilvánosságra a folyó év tavaszán végzett állatszámolás adatai. Az összeállított végkimutatások országgrészenként és vármegyénként tüntetik föl külön táblázatban az ország területén összeirt szarvasmarhaállományt és pedig számszerűt a magyar, piros-tarka, borzderes, egyéb tarkát és bivaly állományt külön-külön. A folyó évi összeírást az előző évihez viszonyítva, konstatalható, hogy az 1908. évi összeírás kedvezőbb, mint az előző. Ugyanis míg 1907-ben összeirtak 5 millió 624 555 darab szarvasmarhát, az idén 5.

millió 952.929 darabot, a szaporodás tehát 328374 darab, vagyis 5.83%. A szarvasmarha-állományról jellemző tünetként megállapítható, hogy míg a nyugati fajták mindegyikének állománya gyarapodott, addig a magyarfajta szarvasmarha 18.818 darabbal fogyott. Összeittak ez évben 1,797.664 darab lovat, szaporodás az előző évhez képest 9248 darab, vagyis 0.51%. Sertés az összeírás szerint 4,868.928 darab; a múlt évben 532.007 darabbal kevesebbet irtak össze, a szaporodás tehát 12.26%. A juhoknál a múlt összeírás szerint találtak 6,891.089 darabot, az idén összeittak 7,519.336 darabot. A szaporodás 658.247 darab, mely 9.55%-nak felel meg.

— Magyarország külkereskedelmi forgalma 1907-ben. A m. kir. központi statisztikai hivatal most tette közzé évi közleményét a magyar szent korona országainak 1907. évi külkereskedelméről. Az 1907. évi külkereskedelmi forgalom értékösszege ugy a behozatalnál, mint a kivitelnél tetemesen felülmúlja az előző évit. Volt ugyanis a behozatal (1000 koronában) 1906-ban 1,555.617 korona, a kivitel 1,508.813 korona, a behozatal (1000 koronában) 1907-ben 1,652.266 korona, a kivitel 1,618.032 korona. A behozatal értékösszege tehát egy év alatt 96,6 millió koronával, a kivitelé pedig 109.2 millió koronával emelkedett.

— Állatdíjazás Kezdiszent éleken. A Kézdiszentléleki Gazdakör a napokban tartotta őszi állatdíjazását, Több díj került kiosztásra. Az első díjat (50 korona) Kiss József nyerte el, a második díjat (30 korona) Tamás Elek és Demeter Lajosné, a harmadik díjat (10 korona) Orbai Miklós. Ezenkívül még több díj lett kiosztva.

— A lóheremagvak forgalmának szigorítása. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelési szakosztálya tárgyalta a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének előterjesztését a lóheremagvak forgalombahozatalának szigorítása dolgában. A szakosztály határozata következtében az O. M. G. E. sürgős felterjesztést intézett a földmivelségi miniszterhez. E felterjesztésében a nagyszámu aran-kát tartalmazó lóhere és heremagvak forgalomba jutásának megakadályozása céljából megfelelő rendelkezések életbeléptetését kéri.

— A Krassó-Szörénymegyei Gazdasági Egyesület rendkívüli közgyűlésén foglalkoztak a Lugoson megtartott baromfi kiállítás ügyével, mely bár fényesen sikerült, azonban mintegy 4000 korona veszteséggel zárult. Végre kimondták, hogy a rendező-bizottságnak a felmentvényt megadják és a hiányt az egyesület fedezi.

— A világ gabonatermése. A Bromhall által kiadott, s Európaszerte tekintélynek elismert Corn Trade News világtermés becslése igazolja a földmivelségi minisztérium által összeállított terméseredmény helyességét, a mennyiben a kétféle becslés csak az árpánál és zabnál mutat számottevő eltérést. Ez is csak azért származott, mert még Bromhall egyes államokra nézve nem nyerhetett biztos tájékozást az összes eredményekről. Az összehasonlítás, a megfelelő kiegészítési keretekben a következő millió métermázsákban:

	Bromhall becslése október hónap végén	A magyar földmivelségi minisztérium becslése aug. végén	Különbözet százalék
Buza	837.70	845.75	0.90
Rozs	387.23	395.61	2.10
Árpa	319.83	313.15	6.30
Zab	576.86	598.60	3.50

A tengeritermés eredményeit Bromhall még nem tette közzé, — ellenben Beerboom november hónap 13-án a legfontosabb államokra nézve közel 880 millió métermázsára becsüli a tengerihozamot. E mennyiséghez számítva amaz államok termését, a melyek a kimutatásban nincsenek kitüntetve, ugyancsak csekély a különbözet az augusztusi becsléssel szemben.

— A baromfikeltető-gépek népszerűsítése. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete a földmivelségi kormány támogatásával már három év óta fáradozik azon, hogy a baromfi-

keltető gépeket megismertesse. A keltető-gépek kiosztását a mostani keltető idényben is folytatják. Az akció helye az idén Pozsony, Nyitra Trencsén, Hajdu, Szabolcs és Szilágyvármegye lesz, továbbá Erdély déli vármegyéi.

— A Magyarországi Kisbirtokos Szövetség igazgatóválasztmánya által kiküldött agitációs bizottság most tartott ülésében foglalkozott azokkal a tennivalókkal, melyek érdekében a szövetség propagandát fog kifejteni. Előadó bejelentette a bizottságnak, hogy a kereskedelmi és földmivelségi minisztereknél járt küldöttség, különösen utóbbi miniszternek már bejelentette, hogy a magyar kisbirtokosság a földmivelségi kamarák létesítését, mielőbbi megvalósítását kéri. Mindazonáltal, miután az előadó szerint a javaslat ellen a nagybirtokosok egy részben ellenszenv uralkodik, ezügyben a a legszélesebb körű agitáció indítását mondták ki.

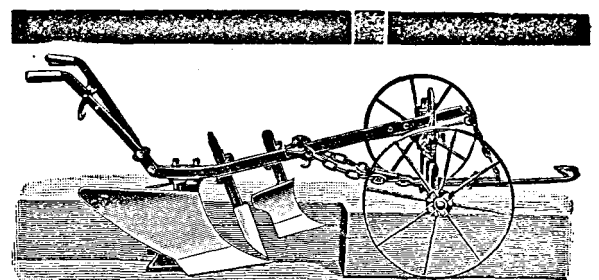
— Kivándorlók veszedelme. A Szent Raphael Egyesület figyelmezteti a Louisiana-államba kivándorlókat, hogy az ottani telepítvény-tulajdonosok Clem. J. Estopinal ügynökök Európába küldték, hogy a cukorültvényekre és fűrészgárakba magyar munkásokat toborozzon. Ez az időszaki munka csak 4—5 hónapig tart és a munkadíj csak 1 dollár. Az aratás után rendszeren munka nélkül maradnak a kivándorlók, kik így a legnagyobb nélkülözésnek néznek elébe. Az utiköltséget a munkásoknak maguknak kell megfizetni.

— A kivándorlásról. Az Országos Széchenyi Szövetség közgazdasági osztálya szerdán délután vit-ülést tartott, amelyen dr. Schandl Károly a kivándorlásról beszélt új szempontokból. Ma már nem annyira a keresethiány az oka a kivándorlásnak, mint a könnyebb meggazdagodás vágya, ami a községy jegyzők értesítéseiből eléggé kitűnik. A nép küld haza pézt de egyre kevesebbet s ép ezért nem lehet vigasztaló, valamint a visszavándorlás sem, amely máris szünőfélben van s kezdődik az új visszavándorlás. A parasztságon mielőbb segíteni kell de nem azzal, hogy mindenáron földhöz akarjuk juttatni, hanem a kisbirtok általános földtehermentesítésével. E nélkül végzetes lesz a kivándorlás egy-két év alatt s főleg magyar nemzeti szempontból, mert ma már leginkább a magyarság vándorol ki.

A földmivesek budapesti tudakozó irodája mind nagyobb munkaterületet foglal el a hozzáfordulók állandó növekedése folytán. Az irodának az a rendeltetése, hogy azok a vidékről a fővárosba nagyszámban feljövő földmivesek, a kik elintézés alatt levő ügyeikben tájékoztatást kérnek, külön erre a célra szolgáló hivatalban utbaigazittassanak. E végből az iroda személyzete a hozzá forduló felek ügyeiben, a szükséghez képest a társmisztériumokban is azonnal eljár, levélbéli megkeresések alapján is a tudakozódást elvégzi, s az eredményről a felet értesíti, személyesen előadott panaszra pedig a felet utbaigazítja, hogy azzal hova forduljon. Az iroda feladatai közé tartozik az is, hogy a különböző népies gazdasági és ismeretterjesztő kiadványokat minél szélesebb körben terjesztsze.

— Magyar borküldemény Ausztráliába. A budafoki pincemesteri tanfolyam néhány hónap előtt bormintát küldött Ausztráliába, mely oly kitűnő állapotban érkezett meg és annyira megfelelt egy ottani kereskedő ízlésének, hogy azonnal nagyobb rendelést tett. Ennek folytán Budapestről a héten küldtek 1200 palack kis pecsenyebort, 1200 üveg közönséges hegyaljai és 1200 üveg szamarodni bort az ausztráliai címre, melynek értékét egy budapesti cég készpénzben lefizette. Minden valószínűség szerint most már sikerülni fog e téren állandó üzleti összeköttetésben maradni Ausztriával.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLÉRT
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény testekkel. páncéllemezekkel
□ acél gerendelylyel

— állítható szarvakal, önv ezetéssel —

1801—II. Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.
Háromtagu és egytagu hengerek,
Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

.Budapest, V., Váci-körút 60.

66zcseplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozcenyok 200 HP.-ig.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege
Kolozvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.

A Jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfial adnak véleményyt. 1001

Lóheremagtermelők figyelmébe!

Az
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
Lóheremagtisztító Raktára

(Kolozvárt, Hitelbank Áruaktárában, a vasut mellett)

működését megkezdette!

Nagy kereslet miatt a mielőbbi be-
küldés ajánlatos!!! (v. y.)

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerte 17-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMAR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

BENZINMOTOROK, GOZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, LOSONCZI VETŐGÉPEK, RESICZAI ACÉLEKÉK, KALMÁR-FELE ROSTÁK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK

ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYARÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

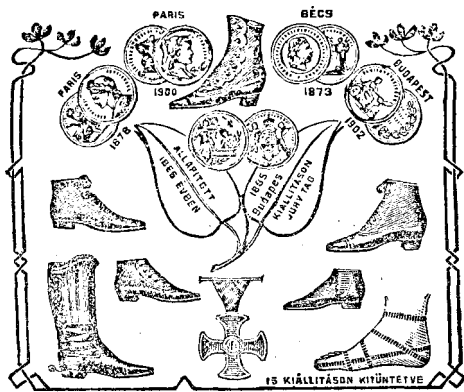
V., VÁCI-KÖRUT 32.

1468

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentenyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült **FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.**

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

2.00

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 69.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-és-éplőgépek, lóhero-és-éplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló-és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet f. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológok, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú okék és minden egyéb gazdasági gépek.

Béres-biró

ajánkozik

január 1-re nagyobb uradalomba.

A mezőgazdaság [minden ágában teljes jártassággal bir, nagyobb gazdaságokban szolgált, józan, becsületes ember. Beszél magyar és román nyelven.

Fele Mihály,

Dicsőszentmárton 2219 II. Pekri-tanya.

ERDELYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

Kolozsvár, Mátyás kir. tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye. A bank elfogad betéteket

takarekpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket elad és vásárol

Előleget ad értékpapirokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt tüz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2055 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle** zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33 sz. szereshetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcsönző intézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Lóherefejtőgép

Róbey gyártmányu, teljesen üzemképes, gyárilag javított állapotban jutányos árban eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Wessel Leo Kolozsvár,

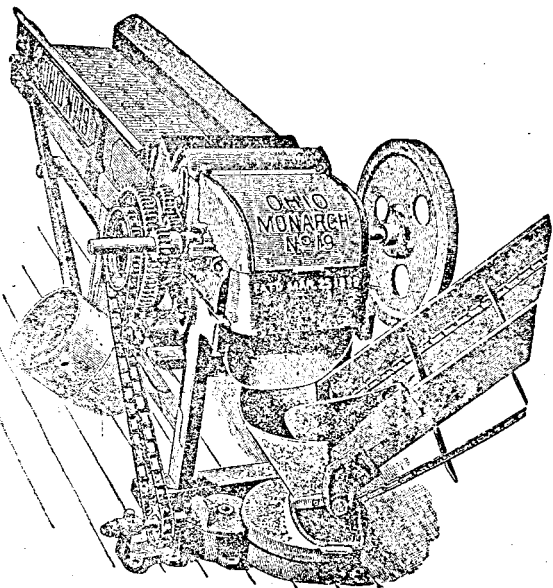
New-York szálloda.

2211

Keresek

Erdélyben birto-
kot megvételre vagy
haszonbérletre
200-2000 kat.
holdig. Részletes felvilágo-
sítást a kiadó hivatalba kérek.

2212

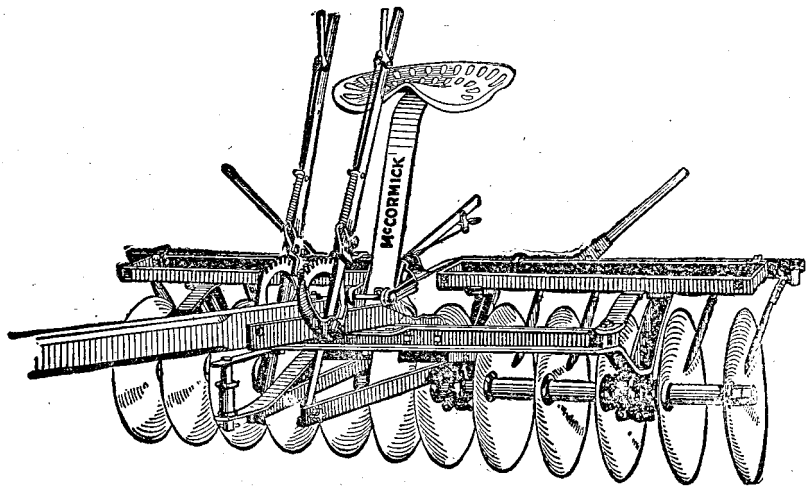

„OHIO” EREDETI AMERIKAI TENGERSZÁR-TÉPŐ,

zöldtakarmányapritó- és szalmaszeccskázógép a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

Mc CORMICK tárcsásborona
tarlóhántásra,
vetőszántásra,
rögapritásra stb. stb.

a gazda leghálásabb talajmivelő eszköze.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicago U. S. A.
Igazgatósága és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utca 12.

J. E. KNECHT, igazgató.

2098

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társaság

Mátyás király-tér 7. sz. (Saját-ház.)

2 és fél millió K. összegű fő és melléknyereményekre játszik évenként 6 hazásban

ha megrendelt nálunk egy drb. k. nv, magyar

Jelzálogsorsjegyet.

14 havi részletfizetésnél havi 10 — kor.	24 havi részletfizetésnél havi 6-30 kor.
16 „ „ „ 9— „	30 „ „ „ 5-30 „
18 „ „ „ 8— „	34 „ „ „ 5— „
22 „ „ „ 6-80 „	vagy letétre napi árfolyamon 20 korona

foglaló és mérsékelt kamat lefizetése ellenében, tetszés szerinti törlesztésre.
Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

HUZÁSOK:

Október 25-én 100.000 K	Február 25-én 200.000 K	Junius 25-én 100.000 K
Decz. 27-én egy millió K	Április 25-én 300.000 K	Aug. 25-én 500.000 K

főnyereménnyel és számos 100.000, 50.000, 30.000, 10.000, 5.000 korona stb. melléknyereménnyel. Pénzt el nem veszítheti, mert minden sorsjegy okvetlen nyer és a legkisebb nyeremény 140 kor. és egy nyereményjegy, amelynek értéke 40-50 koronára tehető. Ez a nyereményjegy 1959. évig (amíg a sorsjegy játszik) valamennyi huzáson játszik.

Egy sorsjegy több főnyereményt is csinálhat.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Mátyás király-tér 7. (Saját ház.)

1007

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

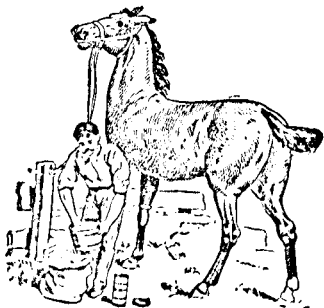
Dés, S.-A.-Ujhely,

Felsősetatér. Főtér 9.

1729

Sárospatak,

Kossuth Lajos-u. 70.

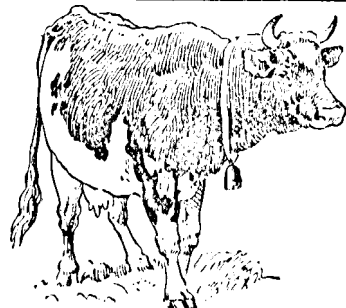
Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. — Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az utvári és más nagyobb állományokban, egy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és bomlásának ellen. A lovat trainighen igen nagy munkabírára képesíti. — Kwizda-féle Restitutionsfluid szóvédjegy, címke és göngyöltés törv. védelem.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerháza, Budapest, VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. sz.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix

Kwizda-féle

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb állományban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. — 1 doboz ára 1-40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Kwizda's

Blister: grauer, scharfe Einreibung, 1 Tiegel K 2.—

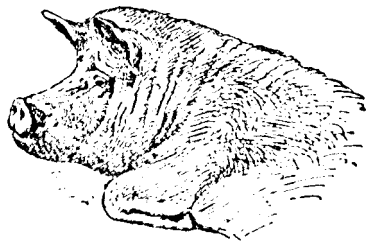
Hufkitt künstliches Hufhorn, Stange K 1.50.

Hufsalbe zur Behütung vor spröden und brüchigen Hufen, 1 Büchse à 40 Gramm K 2.50.

Abführpillen für Pferde (Physik), 1 Blechdose K 4.—

Kolikpillen für Pferde u. Hornvieh, 1 Büchse K 3.20, 1 Karton K 1.20.

Wurmpillen für Pferde, 1 Blechdose K 3.20, 1 Karton K 1.20.

KWIZDA-féle sertés- és baromfi-por.

Egészségi por a hibális elmozdításra. Kis doboz Kor. 1.20. Nagy doboz Kor. 2.40.

KWIZDA-féle baromfi-por

diagnostikus szer a tápszerek való hozzájárására húsok, csőrök, tyúkok, csongatók, pulykák, kacsák részére. — Egy doboz ára K. 1.—

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-nek

Kolozs és több szomszédos megye területére kizárólagosan jogosított képviselőjében a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kiméltő eljárással szerzek

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, konvertálok más intézeti terheket és egyúttal rendezem az elhanyagolt birtok- és teherállapotokat.

Kiváló biztosságu tőkebefektetésül ajánlom ez intézetnek a főzsdén is jegyzett adó és egyéb levonásmentes óvadékképes és különösen katonai házassági óvadékkul alkalmas 50 év alatti kisorsolásra rendszeresített

„4 és 4 1/2 százalékos zálogleveleit“.

Ezek kaphatók és a szelvények költségmentesen kifizettettek: az intézetnél Nagyszebenben és helyben a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen és készséggel megad:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.

A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű ingatlan adásvételeket, bérleteket és bármiféle kereskedelmi ügyleteket. 2162

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garnitúrájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak illetve évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Báró Kemény József, Maros-Németi, u. p. Déva, vagy

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,

Budapest, IV. Molnar-utca 11.

1934

ELADÓ BIRTOKOK!

Vevők kerestetnek a következő birtokokra:

1. Kolozsmegyében Kolozsvártól 4 órai távolságra jó közlekedési utban 200 kat. hold tagosított birtok, a melyből 35 hold szántó, 45 hold legelő, 10 hold rét, 3 hold szőlő, kitűnő lakház, 50 darab marhára való szilárd anyagból épült istálló, külön lóistálló, szekérszin, magtár, göré stb. mellékhelyiségekkel.

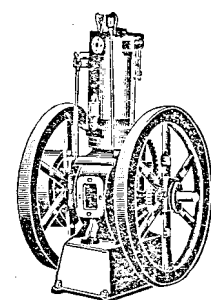
2. Kolozsmegyében vasuti megálló hely mellett, jó közlekedési utban 280 kat. hold birtok, a mely 3 tagból áll, egyik tagban 22 hold szántó, 10 hold rét, a másik tagban 147 hold szántó, a harmadik tagban 21 hold szántó és 80 hold erdő. Gazdasági épületek nincsenek, a birtok a község mellett fekszik, építkezési anyagokhoz olcsón lehet hozzá jutni.

3. Torda-Aranyos megyében vasuti állomástól 16 km. távolságra, jó közlekedési utban 240 kat. hold birtok, a birtok két tagban közvetlen a község mellett fekszik, a melyből mintegy 60 hold legelő, 20 hold rét és 160 hold szántó. Gazdasági épületek nincsenek.

4. Kolozsmegyében vasuti megállóhelytől 1 1/2 km., állomástól 4 km. 440 kat. hold birtok, a melyből mintegy 40 hold rét, 10 hold erdő, tejgazdaságra kiválóan alkalmas. Lóherékkel, lucernásokkal beállítva: 180 hold szántó; 120 darab marhára és külön 6 darab lóra szilárdanyagból épült istállók stb. gazdasági melléképületek, igen szép kastély, szép parkkal.

5. Háromszék megyében egy 530 holdas birtok 800 hl. f. szesz konting. szeszgyárral, uri lakással, kitűnő gazdasági épületekkel, posta, vasut és országot helyben. Három nagy fürdő szomszédságában.

Ezekről és még számos más bejelentett eladó birtokról komoly vevőknek (és hivatásos közvetítők kizárásával!) díjmentesen felvilágosítást nyújt: az **ERDELYI GAZDA Közvetítő osztálya,** Kolozsvárt. 2221

2217 **Modern**

takarmány-
kamrák és

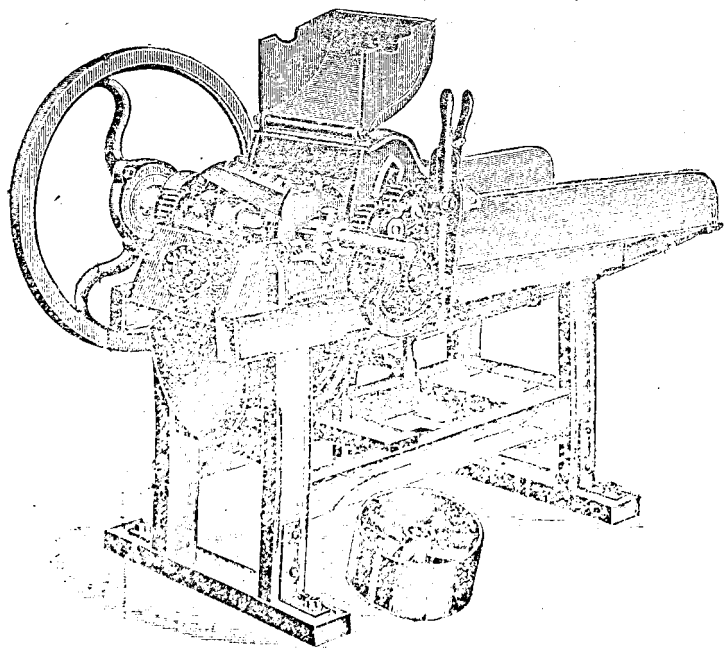
villamvilágítási
berendezések

létesítésére előnyös feltételek mellett vállalkozunk. - Árjegyzékkel és ajánlattal szívesen szolgál:

Fehér Miklós gépgyár Rt. Budapest,

Váci-ut 80. szám.

Amerikai rendszerű Schredderek

Kukoricaszártépőgépek,

Rézi és erőhajtásu szecskavágók,

Répvágók és répapazuzók,

Kukoricamorzsolók és daráló-malmok,

Járgányok és közlőművek,

Takarmány-füllesztő kazánok

a legmodernebb szerkezettel, első rendű kivitelben, utólérhetetlen munkateljesítéssel, olcsó versenyárakon

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz cégnél

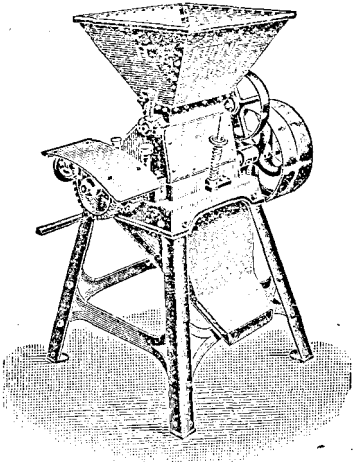
Budapest, VI.

Nagymező-utca 68.

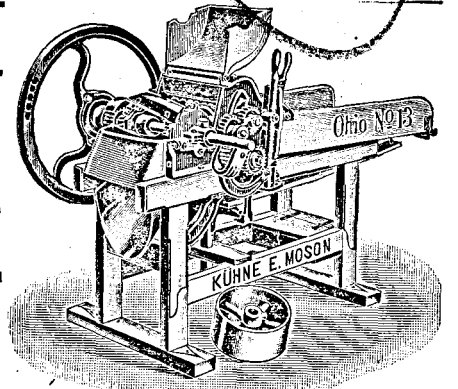
Vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

1910

„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI MOSONBAN GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert gondos kivitelben szállit szecskavágó gépeket, répavágókat, darálókat, takarmány-füllesztőket, „TORNADO“ kukoriczszártépőket, morzsolókat, tejjgazdasági felszereléseket, teljes takarmánykamra-berendezéseket.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Debreczen és Temesvár.

Törlesztő kölcsönök.

AZ Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Eladó vetőgépek,

(Alkalmi eladás!)

11, 13 es 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

ELADÓ

egy kiválóan szép és erős, fajtisza, nagynövésű, egyéves, bronzvörös

Tamworth kan

és eredeti fajtisza

Berkshirai 3 hónapos koca-malacok

2185

Cím a kiadóban.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Géberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzó.

1475

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke,

Wien, II., Handelsquai No 130.

Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá-	
sával	1,970.840.— K.
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735 104.16 „

1901. évi fölösleg	90.849.— K.
1902. „ „	59.782.26 „
1903. „ „	109.331.73 „
1904. „ „	72.438.73 „
1905. „ „	61.730.60 „
1906. „ „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, vint. a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Sz. 22181—908.

Haszonbéri hirdetés.

Kolozsvármegye árvaszéke közhírré teszi, hogy a néhai Szacsvey Sándor hagyatékát képező ördögkereszturi és hozzátartozó birtokrészek, és pedig körülbelől 370 hold szántó, 38 hold udvar és kert, 47 hold rét és 5 hold legelő, 1909. év április 1-től, esetleg előbb is, 10 (tiz) egymásután következő évre, írásbeli ajánlat után, haszonbérbe adatnak.

A zárt írásbeli ajánlatok folyó évi december 20-ig, Kolozsvármegye Árvaszékeinek Elnökéhez adandók be. A beérkező ajánlatok közül az árvaszék szabadon választ.

A birtok állagára vonatkozó adatok és a haszonbéri feltételek, fent nevezett árvaszéknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvármegye árvaszékeinek:

Kolozsvárt, 1908. november 12-én tartott üléséből.

Dr. Rohonczy Lajos

árvaszéki elnök.

2218

(P. H.)

Gépész-kovács

ajánlkozik

január 1-re

nagyobb uradalomba. Az összes gazdasági gépek, úgy a cséplőgarnitúra javítását és kezelését is szakszerűen érti, kitűnő lóvasaló. Esetleg malomkezelést is elvállal.

Musta Dániel

uradalmi gépész

Dicsőszentmárton

22191 Pekri-tanya.

Több évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal bíró, szerény igényű, kis családú

gazdatiszt

állást keres.

Címe a kiadóhivatalban.

2220

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINCSEM-FLUID

KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül.

Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésesben, katonai-, polgári- és versenystállókban.

Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor.

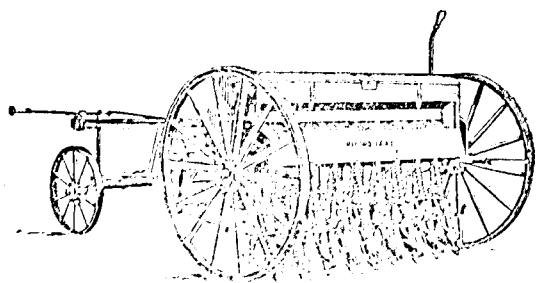
2105

REKORD DRILL

a legjobb páros soru vetőgép.

Losonezi gyártmány!

Losonezi gyártmány!

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

2054

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 32.